„ȘI EL A FOST... BĂIATUL MEU“

Sebastian Taciuc. Un nume nu prea cunoscut marelui public sportiv. Antrenează din anul 1945, dar i-a plăcut să stea în umbră, la echipe mai mici. A „urcat“ doar de două ori în prima categorie, antrenînd un an Petrolul și apoi ajutînd Locomotiva București să promoveze în „A“! Nu i-a plăcut să alerge după echipe cu jucători „făcuți“. L-a mistuit continuu pasiunea „descoperirilor“. Și-a tocit ani de zile pingelele bătînd străzile și terenurile de joacă pentru ca să „vîneze“ talentele, să le învețe să zboare după minge și apoi să privească în urma lor cum se înalță tot mai sus, spre alte echipe.

— Care sînt primii jucători „produși“, ca să spunem așa, de dumneata?

— Eu zic să-ncepem cu *Birtașu* și *Ivănescu*. În 1945, eram antrenor la „Confecția“. Lucram pe terenul Colentina, cu 200 de puști, de dimineață pînă seara... *Birtașu* era copil, juca aripă. La echipa primă apăra *Tașula*, fost pînă de curînd arbitru. Într-o bună zi. *Tasula* s-a accidentat. Pe cine să-l pun portar? Noroc că m-au scos din încurcătură tot puștii : — *„Maestre, luați-l pe „Foanță“, „— Care „Foanță“, mă“ „— Birtașu“.* Într-o zi, vin la teren și-l văd pe „Foanță“ apărînd șuturile lui *Ivănescu* și *D. Nicolae*. Toate mingile se „lipeau“ de el. Cînd m-au numit apoi antrenor la Flacăra (Petrolul) i-am „tras“ după mine pe el, pe *Ivănescu, Cosmoc* și *D. Nicolae!*

— Unde crezi că ai avut cele mai mari satisfacții ca explorator de talente?

— Fără îndoială, la Dinamo Obor. Aici, de altfel, am stat și multă vreme, aproape șapte ani. În această perioadă i-am descoperit și lansat pe *Blujdea, Vasile Alexandru, Firică, Panaghia, Voica, Babone, Datcu, Pircălab, Nelu* și *Lică Nunweiller*. *Pircălab* avea 15 ani și patru luni. Activa la grupa de juniori de la Dinamo, la *Nedelescu*. *Mărdărăscu* îi luase la Cluj pe *Drăgoi, Țircovnicu, Publik* și *Dragomir*. Rămăsesem fără echipă! I-am cerut lui *Nedelescu* trei juniori pentru Dinamo Obor. Mi i-a dat pe *Pircălab, Pripas*, și *Budală*. Pe *Pircălab* m-am hotărît să-l utilizez pentru prima oară la Constanța, ca half. Cînd am sosit la vestiare, am anunțat echipa. *Pircălab* a făcut ochii mari auzindu-și numele! Iată cum s-a întîmplat: *„Cum, chiar joc?“ „— Da, joci!“* S-a frămîntat o clipă și a gîngăvit: *„— Nu puteți să băgați pe altul?“ „Nu. Joci tu!...“* A-nceput să-și lege șireturile. Îi tremurau degetele. Își pierduse capul de emoție. A jucat excepțional, făcînd „linie“ la mijloc cu *Lică Nunweiller*. Apoi l-a luat Dumitrescu și l-a dus la Arad, iar Braun a avut curajul și inspirația de a-l promova în prima echipă.

— Dar cu Datcu cum a fost?

— *Ilie* juca aripă dreaptă. Mi l-a trimis *Gorgorin*, prin 1956, dar n-aveam ce face cu el pe acest post. L-am sfătuit să treacă portar. A debutat... catastrofal, primind patru goluri în partida cu Sportul studențesc, toate de la *Coloși* și toate de pe la 25—30 de metri!... În meciul următor, un amical cu Locomotiva Tg. Mureș, îi batem pe mureșeni (care activau în „A“) cu 3—0, iar *Ilie* al meu a apărat, fără să exagerez, aproape o sută de mingi, una mai teribilă ca alta. De atunci, *Datcu* a apărat la Dinamo Obor. Șase luni numai. Căci Dinamo auzise de el și l-a luat imediat.

Nici în ultimul deceniu nea *Batică* — cum îi spun amicii — nu a stat cu mîinile-n sîn, descoperindu-i pe *Rugiubei* (Sport club Bacău), *Mihăilescu* (Jiul), *Iosif Petre, Apostol, E. Dumitru* (Metalul București), *Roșu* și *Ivan II* (F. C. Argeș), *Rotaru, Sandu Ion* (Progresul) și *Cheran* (Dinamo București).

— In privința lui Cheran își asumă... paternitatea și Dincă Schileru. Prea vrei să le iei pe toate, „nea Batică!“

— *Dincă* l-a luat pe *Cheran* în echipa națională de juniori! Dar pînă atunci jucase la Electronica Obor. La început era atlet. Sărea în lungime și alerga 200 metri plat. M-am gîndit că acest *Cheran*, n-ar fi rău ca centru atacant. L-am încercat „vîrf“, apoi mijlocaș și, în sfîrșit, tot retrăgîndu-l, a ajuns în ultima linie, unde s-a instalat destul de bine. Dovadă că acum e titular la Dinamo București!... Iar pe *Ion Constantin*, să știi, tot eu l-am lansat la Dinamo Obor după o pregătire de doi ani...

...Aici am pus stop discuției cu antrenorul *Sebastian Taciuc*. Se grăbea să ajungă la antrenamentul echipei sale...

— E o echipă mică... I.T.A. București, dar am făcut din ea campioană județeană, mi-a strigat de pe trotuarul celălalt nea Batică... Și am un puști, portar, grozav. Unul *Purdea*... și pe *Ion Gheorghe*, vîrf de atac... A pus ochii Progresul pe el...

...Aceasta este mica dramă — dacă-i putem spune așa — a lui Taciuc. Descoperă minereul prețios, îl șlefuiește pînă pune ochii pe el alt „bijutier“... Iar mai tîrziu, cînd copilul a ajuns vedetă, pierdut prin mulțimea stadioanelor, Taciuc trăiește totuși multe momente de satisfacție, șoptindu-și numai lui... *„acesta a fost „băiatul“ meu, cîndva...“*

G. MIHALACHE

Antrenorul
SEBASTIAN TACIUC

PRIMA DRAGOSTE NU SE UITĂ!

Stadionul din Petrosani, într-o duminică cu fotbal din toamna anului trecut.

Un fluier prelung și lupta sportivă a celor doi adversari care își disputaseră șansele timp de 90 de minute a luat sfîrșit cu victoria meritată a gazdelor. La centrul terenului, jucătorii formațiilor de tineret, Jiul și Steaua, salută publicul și părăsesc apoi în ordine locul întrecerii. În urma lor brigada de arbitri, însoțită de aplauzele spectatorilor și felicitările antrenorilor și conducătorilor ambelor echipe.

Privesc cu atenție grupul celor trei cavaleri ai fluierului și recunosc cu emoție figura unui fost jucător și prieten în același timp, rămas în slujba fotbalului și dincolo de activitatea de performanță. Ca și în urmă cu 10—15 ani, cînd apăra cu îndîrjire spațiul din fața porții lui Crîsnic. **Panait Ion** — păstrînd încă vigoarea primei tinereți — primește cu recunoștință nedisimulată mărturia de afecțiune și considerație din partea acelora care dăruiesc cu dărnicie aplauzele.

Cîteva ore mai tîrziu ne-am reîntîlnit, la o masă, singuri cu două cafele mari și un pachet de țigări în față. Cînd i-am mărturisit intenția unui interviu, **Lică Panait** a zîmbit îngăduitor și a făcut într-un anumit fel cu capul, ca și cînd ar fi vrut să spună „numai ești de-ai noștri“. Apoi, fără să mai aștepte o altă invitație, a început... cu începutul.

— „Fotbalul l-am învățat la „școala Olimpiei“, alături de fratele meu Ion Vasile, Valentin Stănescu și Catană. Acolo unde și-au făcut ucenicia, sub îndrumarea părintească a neobositului Papalică Macri, atîtea generații de jucători valoroși din rîndurile cărora s-au ridicat mai tîrziu un Voinescu, Călinoiu, Sîrbu, Pîrvu ș.a. **La 15 ani jucam primul meci de juniori. Eram într-a patra de liceu. Îmi amintesc că am cîștigat cu 25—0 și că pînă la scorul de 10—0 eu, care jucam fundaș, nici nu atingeam mingea! Un an mai tîrziu, în 1940 eram titular în prima formație și după alți doi, transferat la Carmen. Aici am cunoscut — în compania unor jucători de clasă — primele mari satisfacții ale performanței“.**

Și în timp ce Panait parcurgea etapele afirmări sale, pe ecranul memoriei îmi apăreau — selectate din noianul amintirilor legate de perioada carmenistă — secvențe din jocuri rămase etalon ca eficacitate și spectacol sportiv: Carmen—Ciocanul 6—2 pe „Venus“. Carmen—I.T.A. 5—2 pe ANEF... Reconstituim apoi împreună „formația de aur“ a anilor 1945—1947: V. Stănescu (St. Ionescu), Panait, C. Marinescu, Novac — Simatoc (A. Niculescu), Sielovan (Torioc)— I. Covaci, Marian, Fabian II, Farcaș, Toth III (Gică Popescu), o adevărată reprezentativă națională!

A urmat apoi o scurtă perioadă de tranziție la A.S.A. (C.C.A. de mai tîrziu). Devenisem coechipieri. Panait făcea linie de fundași, ca pe vremuri la Olimpia, cu Catană. O veritabilă centură de beton în fața porții lui Lăzăreanu sau Ilie Savu.

— Lumea spunea atunci că jucai cam tare, Lică.

— **„Într-un fel era și explicabil. Nu mai aveam în echipă jucători de talia celor de la Carmen, iar lupta pentru supraviețuire în campionat îți punea prea des la încercare nervii. Și apoi, atît eu cît și Catană eram adepții principiului potrivit căruia apărătorii trebuie să se facă respectați de atacanți“.**

— Asta cam așa este. De altfel, și la Petroșani se pare că ai rămas credincios acestei concepții de joc.

— **„Deși ar părea paradoxal, fermitatea apărării reprezintă după mine, baza multor succese. La Jiul, de exemplu, în perioada de maturitate a activității mele ca jucător, forța echipei o constituia sistemul defensiv. Crîsnic, Romoșan sau Vasiu erau reprezentarea fidelă a sobrietății, siguranței și devotamentului sportiv, ca să nu mai vorbesc de neuitatul Paraschiva, un exemplu de dăruire pentru fotbal. Parcă-l văd pe Tudorică, în momentele de grea încercare, strigînd de la înaintare către mine, „ce faceți acolo, Lică?“, pentru ca apoi să se retragă și el pe linia apărătorilor punînd din greu umărul la construirea și realizarea succesului nostru“.**

PANAIT

— În 1960 te-ai retras, as spune, discret de pe gazon, deși, după părerea multora, înainte de a-ți fi spus ultimul cuvînt în fotbal.

— **„Este adevărat, dar la sfîrșitul unei decade de activitate sportivă în Petroșani, încheiasem și pe aceea de studii la Institutul de mine. Realizasem de fapt încă una din aspirațiile mele în viață, iar obligațiile profesionale, ca inginer, pretindeau nu numai prioritate, ci chiar exclusivitate. Și totuși, chiar în aceste condiții am rămas legat de stadion și de fotbal. Ca arbitru. Am luat-o cu răbdare de la început, ajungînd după cinci ani să conduc partide divizionare de tineret. Deși pare că distanța care desparte Petroșanii de București constituie de la un timp un obstacol mult prea mare pentru a putea promova pe o treaptă superioară“.**

— Rămîi mereu tînăr și ambițios Lică, cu tate că părul ți-a încărunțit de tot.

— **„Asta nu-i un criteriu obiectiv. Și apoi să știi că eu... îl vopsesc în alb, pentru că așa stă bine la vîrsta mea“.**

Mihai IONESCU

„DATOREZ TOTUL FOTBALULUI, CHIAR ȘI PROFESIA DE MEDIC!“

SURDAN

— **...doar Surdan lipsește. Toți ceilalți sînt la pregătire. „Surdi“ a sosit azi de dimineață dintr-o excursie în R.D. Germană — a avut inițiativa noastră — și astă-seară va fi prezent la antrenamentul de sală.**

Sînt cuvintele antrenorului **Toma Jurcă** de la Politehnica Timișoara. Într-adevăr, toți jucătorii studenți începuseră pregătirile în vederea atacării primului loc în serie. **Surdan**, fiind singurul absent. Motivat. Dar pentru că știam că blondul mijlocas timișorean este, într-un fel, un caz singular în fotbalul nostru, doream neapărat să-l intervievăm și iată-ne seara, la sala de sport de la Institutul politehnic timișorean.

...Este sfios **Surdan**. În orice caz, dacă-l vezi pe stradă, într-un magazin sau într-o sală de spectacole, cu greu poți să-ți dai seama că el este fotbalistul care a „îngenunchiat“ atîtia portari, sau — dimpotrivă — atîtia atacanți. Pentru că **Surdan** joacă la fel de bine atît fundaș, specialitatea sa din anii trecuți, cît și atacant, descoperire mai „recentă“ a antrenorilor timișoreni.

Dar cine este SIMION SURDAN? Oricine ar putea răspunde că reprezintă actualul port-drapel al fotbalului din orașul de pe Bega, fiind singurul său reprezentant (în anii din urmă) în echipa națională A. Ar putea fi apoi, enumerate evoluțiile sale în reprezentativele de juniori și de tineret etc. etc. Dar **OMUL Surdan** este mai puțin cunoscut, iar biografia sa constituie un model pentru mulți, foarte mulți dintre fotbaliștii noștri care, încrezîndu-se prea mult în fotbal și în ei înșiși, s-au trădat, de fapt, tot pe ei...

Dar să-l ascultăm depănînd, cu vocea sa domoală momentele mai importante ale ultimilor 15 ani din viața sa:

„Pot spune că în viața mea fotbalul a fost determinant. Fotbalul m-a format ca om, ca intelectual. Datorită lui am ajuns medic. Stomatolog. De fapt, anticipez puțin pentru că sînt încă student, în anul VI și trebuie să-mi dau examenul de stat. Lucrez însă la Policlinica I din Timișoara. Ca pe orice copil, m-a atras fotbalul — joacă. Eram atunci acasă la părinți în satul Pustinis, aflat la 30 km de Timișoara. În 1955, cînd aveam 15 ani, am venit la Timișoara să muncesc, să cîștig ceva bani. Părinții mei rămăseseră acasă. Lucrează și azi la cooperativa agricolă de producție din sat. La Timișoara am intrat ca muncitor necalificat la C.F.R. și, pentru că jucasem fotbal, mă antrenam cu juniorii. Pe atunci C.F.R. tocmai retrogradase din prima divizie. Era echipa „mare“, cu Androvici, Rodeanu, Retezan, Corbuș, Iosif Covaci. Și așa cum se întîmplă întotdeauna, la o retrogradare, echipa se mai schimbă. Unii renunță la fotbal, se mai primenește lotul. Astfel, după numai patru meciuri în echipa de juniori, am ajuns în prima formație. Probabil că am jucat bine pentru că, din 1958, au început prezentele în diferite tabere de juniori, selecții în echipa națională, primele deplasări peste hotare. Cea mai frumoasă amintire din această perioadă este prezența în finala turneului U.E.F.A. disputat în 1960 în Austria. Eram căpitanul echipei. Din nefericire am pierdut: 1—2 cu Ungaria. Paralel cu fotbalul și, repet, datorită lui, am început să-mi completez studiile. Venisem la Timișoara cu numai patru clase elementare. Pînă în 1960 mi-am completat cele șapte clase necesare pentru a mă înscrie la liceul seral. Era foarte greu. Dimineața lucram ca lăcătuș mecanic la depoul de locomotive de la Atelierele C.F.R., după-amiază aveam antrenament și seara mă duceam la școală. Trebuie să-i fiu recunoscător lui Androvici, care între timp ajunsese antrenor și mă obliga să mă duc la școală. În 1964 am terminat și liceul. Între timp trecusem de la C.F.R. la Politehnica. Eram acum într-un mediu studios, ceea ce m-a stimulat ca să-mi continui studiile. Și, în 1965, am dat examen de admitere la medicină. Am reușit și iată-mă acum în anul VI“.

Dar **Surdan** este nu numai sfios, ci și modest. De la colegii săi am aflat că a încheiat anul V cu media anuală 9, și că a fost bursier în fiecare an! Trebuie să ai voință de fier și o tărie de caracter cu totul specială ca să străbați tot acest drum, presărat cu atîtea greutăți, cu atîtea obligații: serviciu, școală, fotbal. Și să le duci pe toate la îndeplinire. Pentru că, în ceea ce privește fotbalul, **Surdan** a fost mai tot timpul prezent într-unul din loturile naționale : în anul cînd termina liceul era la „tineret“, în anul II de facultate a făcut acel turneu în America de Sud cu echipa olimpică, cînd s-a reușit o egalitate cu Uruguay și Penarol a pierdut cu 2—0 în fața voinicilor de la Dunăre!

Acesta este, schițat în cîteva linii, portretul lui **Surdan**.

Căsătorit în 1968, a găsit în soția sa, laborantă la catedra de educație fizică a Institutului politehnic, tovarășa de viață ce și-o dorea: „De multe ori ea este primul meu critic în tot ceea ce fac, mă mobilizează atunci cînd mă încearcă — om sînt și eu — delăsarea“...

Mircea TUDORAN